

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

SBORNÍK KORPORÁTNÍCH JUDIKÁTŮ MĚSÍCE

LEDEN-PROSINEC 2023

OBSAH*

LEDEN 2023	Napadání přeměn	4
ÚNOR 2023	Střet zájmů	5
BŘEZEN 2023	Rozhodčí komise spolku	6
DUBEN 2023	Provádění pokynů	7
KVĚTEN 2023	Živnostenské oprávnění unijní osoby	8
ČERVEN 2023	Běh promlčecí lhůty	9
ČERVENEC 2023	Změny funkčního období	10
SRPEN 2023	Kapitálové fondy	11
ZÁŘÍ 2023	Nekonečné střety zájmů	12
ŘÍJEN 2023	Reflexní újma	13
LISTOPAD 2023	Náhrada újmy	14
PROSINEC 2023	Vymáhání pohledávek	15

**Předložený sborník je souhrnem rozhodnutí Nejvyššího soudu, která byla vybrána a publikována na osobním profilu LinkedIn [Ondřeje Floriána](#). Níže poskytnuté právní věty jsou upraveným textem daných rozhodnutí, nejsou tedy doslovným přepisem ani právními větami vybranými Nejvyšším soudem k publikaci ve sbírce rozhodnutí ani v jiném dokumentu. Krátké komentáře H&P k daným rozhodnutím jsou čistě orientační a subjektivním nezávazným výkladem kanceláře, nejedná se o právní stanovisko ke kterémukoliv z rozhodnutí.*

PŘEDMLUVA

Vážení klienti, obchodní partneři a fanoušci práva obchodních korporací,

s radostí Vám předkládáme již čtvrté vydání našeho sborníku vybraných rozhodnutí Nejvyššího soudu, které tradičně přináší náš pohled na klíčovou rozhodovací praxi v oblasti korporačního práva za uplynulý rok 2023. Letos zcela výjimečně také s jednou judikaturní vlaštkou i od Nejvyššího správního soudu.

Právo obchodních korporací prozatím není od své velké rekodifikace zcela klidným přístavem. I proto již čtvrtým rokem sledujeme nejnovější soudní rozhodnutí, která často mění zavedené obchodní zvyklosti. Na denní bázi monitorujeme činnosti Nejvyššího soudu a je pro nás radostí pomoci Vám alespoň tímto způsobem tak, aby Vám žádná důležitá změna neunikla.

Zvláštní důraz jsme kladli na ta rozhodnutí, která mohou mít praktický význam a přímý dopad na řízení obchodních korporací, a jsou tak významná i pro obchodní rozhodování činěná v podnikatelském světě.

Také loni pokračoval Nejvyšší soud v upřesňování pravidel korporační hry hned v několika významných oblastech – došlo samozřejmě opět (a hned několikrát) k dalšímu posunu ve vztahu k pravidlům o jednání ve střetu zájmů. Dle našeho mínění z praktického hlediska možná nejvýznamnější soudně rozvíjená oblast posledních let se tak dočkala dalších změn. Ve sborníku za rok 2023 se však dočtete také o zkracování a prodlužování funkčních období členů volených orgánů, zřizování a plnění kapitálových fondů ze zisku, běhu promlčecích lhůt a mnohých dalších významných závěrech.

Děkujeme Vám za trvalou podporu a důvěru v naši práci, kterou nám vyjadřujete. Věříme, že Vám tato publikace poslouží jako průvodce nejnovější rozhodovací praxí a pomůže Vám lépe porozumět aktuálním trendům a otázkám v oblasti práva obchodních korporací.

Závěrem přejeme příjemné čtení a nezapomeňte, že i v roce 2024 můžete sledovat výběr TOP korporátních judikátů, který uveřejňujeme každý měsíc na síti Lindedln, a nečekat tak na v pořadí pátý sborník.

Ondřej Florián & Kamil Kovaříček & tým

ONDŘEJ FLORIÁN
Partner

ondrej.florian@havelpartners.cz

DAVID NEVESELÝ
Partner

david.nevesely@havelpartners.cz

KAMIL KOVAŘÍČEK
Senior advokát

kamil.kovaricek@havelpartners.cz

LEDEN 2023

Napadání přeměn

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2022, sp. zn. 29 ICdo 76/2021

přeměna společnosti, odpůrcí žaloba, neplatnost přeměny, neúčinnost přeměny

Krátký komentář H&P | V tomto rozhodnutí byla posuzována situace, kdy společnost v úpadku podstoupila přeměnu rozdělením sloučením několik let předtím, než sama na sebe podala insolvenční návrh. V rámci přeměny došlo k odstěpení hodnotného majetku, který by jinak mohl být použit k uspokojení pohledávek věřitelů ve větší míře.

Proces přeměny je vysoce formalizovaný postup, během kterého je poskytována zvýšená ochrana společníkům i věřitelům. Věřitele chrání jak pravidla procesní povahy zajišťující jejich informační standard, tak i normy, které je mají chránit před zásahy do jejich majetkové sféry, například založením tzv. křížového ručení zúčastněných společností nebo možností věřitelů domáhat se dostatečné jistoty.

Právě ochrana věřitelů byla předmětem rozhodování Nejvyššího soudu v tomto případě. Konkrétně soud zvažoval, zdali je možné, aby insolvenční správce v rámci insolvenčního řízení napadal již uskutečněnou přeměnu jako relativně neúčinnou návrhem dle insolvenčního zákona. Odvolací soud takový postup odmítl, a to mj. s odkazem právě na existující ochranu věřitelů v zákoně o přeměnách, ale také s odkazem na to, že zapsaná přeměna je nezměnitelná a nezrušitelná.

Nejvyšší soud těmto názorům nepřisvědčil. Úspěšná odpůrcí žaloba totiž ničeho nemění na platnosti přeměny ani její účinnosti, pouze rozšiřuje majetek, ze kterého se insolvenční věřitelé mohou uspokojit na své pohledávky.

Stejně tak Nejvyšší soud dle svých slov nenalezl žádný důvod, proč by se vedle obecné ochrany věřitelů vyplývající ze zákona o přeměnách nemohla použít zvýšená ochrana pro případ insolvence dle insolvenčního zákona.

K ochraně věřitelů vyplývající ze zákona o přeměnách je tak nutné přičíst potenciálně i ochranná ustanovení z insolvenčního zákona. Nelze však přehlédnout, že argumentace tím, že zákon o přeměnách další ochranu věřitelů výslovně neodmítá, samozřejmě otevírá dveře i dalším možnostem. Jako první přichází na mysl napadání přeměny návrhem relativní neúčinnosti dle občanského zákoníku, tedy mimo úpadkový stav dlužníka.

Přeměny (ale pochopitelně nejen ty) tak v žádném případě nemohou být využívány jako nástroj pro „odklánění majetku“ před věřiteli společnosti.

Vybraná právní věta | Otázka, zda k ochraně věřitelů obsažené v zákoně o přeměnách přistupuje i další ochrana, tj. možnost napadat přeměnu na základě odpůrcích žalob, v daném případě odpůrcí žaloby podle insolvenčního zákona, se tudíž posuzuje podle národní (české) právní úpravy. Protože zákon o přeměnách výslovně nevylučuje možnost napadnout projekt přeměny odpůrcí žalobou a výlukou v tomto směru neobsahuje ani insolvenční zákon, Nejvyšší soud ve shodě s tím, co k dané problematice uvádí odborná literatura, uzavírá, že nenalézá žádný důvod, který by měl bránit závěru, že rozdělení společnosti pozdějšího insolvenčního dlužníka lze napadnout odpůrcí žalobou podle § 235 a násl. insolvenčního zákona.

ÚNOR 2023

Střet zájmů

Rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1206/2022
& ze dne 15. 2. 2023, sp. zn. 27 Cdo 2863/2022

střet zájmů, schválení valnou hromadou, péče řádného hospodáře

Krátký komentář H&P | Podzimní část loňského sborníku byla věnována zásadní změně v přístupu k úpravě tzv. střetu zájmů. Velmi zjednodušeně připomínáme, že v zákonem definovaných případech se člen voleného orgánu může dostat do střetu zájmů, který je povinen oznámit typicky statutárnímu a/nebo kontrolnímu orgánu, případně valné hromadě. Pokud tak neučiní, následkem může být až to, že společnost není jednáním člena voleného orgánu v neoznámeném střetu zájmů vázaná.

Na začátku roku 2023 měl Nejvyšší soud možnost zodpovědět otázku, zda je skutečně nutné střet zájmů oznamovat valné hromadě, nebo zda postačuje, že o střetu zájmů a záměru jednat byli informováni všichni jednotliví společníci (nikoliv však už valná hromada jako orgán).

I vzhledem k velkému množství otázek, které se s tímto přístupem Nejvyššího soudu nyní pojí, poskytneme pouze citaci relevantních vět z probíraných rozhodnutí, abychom sami další otázky nepřidávali. Nejvyšší soud uvedl: „*Výjimečně může být shora uvedený účel ... naplněn též tím, že jednatel ... seznámí s obsahem zamýšlené smlouvy všechny společníky, kteří s jeho záměrem uzavřít tuto smlouvu se společností vyjádří souhlas, anebo tento záměr alespoň vezmou na vědomí s tím, že se vzdávají práva na projednání této záležitosti (a na případné vyslovení zákazu uzavřít smlouvu) valnou hromadou.*“

Ani v tomto případě se však neobejdeme bez dalších otázek a nejistot.

Namátkou:

- Z rozhodnutí se nepodává, proč by přípustnost takového řešení měla být výjimečná, tedy proč by účel úpravy střetu zájmů měl být tímto postupem naplněn toliko výjimečně.
- Není jasné, proč v tomto alternativním případě musí společníci vyjádřit souhlas. V případě oznámení střetu zájmů valné hromadě totiž valná hromada dané jednání neschvaluje (stejně tak je minimálně pochybné, zda mají společníci skutečně právo na projednání).
- Sporné momenty úpravy střetu zájmů se tak spíše rozšířily. Výkladových otázek by se k této judikatuře za poslední půlrok dala vymyslet celá řada.

Vybraná právní věta | Člen voleného orgánu obchodní korporace svou informační povinnost zásadně splní tím, že příslušnému orgánu předloží celé znění návrhu smlouvy, nebo sdělí celý její obsah.

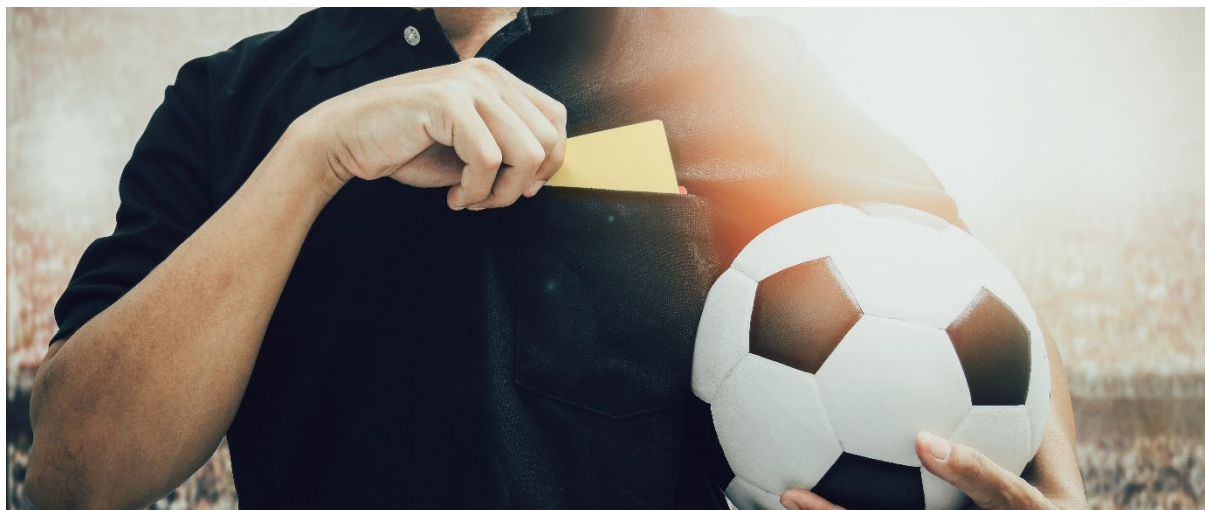
Informační povinnost bude zpravidla splněna také tehdy, pokud člen voleného orgánu předloží příslušnému orgánu obchodní korporace pouze část návrhu smlouvy anebo pokud příslušný orgán informuje pouze o části obsahu zamýšlené transakce, je-li z předložené části návrhu smlouvy anebo z předložených informací patrné, zda uzavřením smlouvy mohou být zasaženy zájmy korporace. Je-li totiž příslušnému orgánu obchodní korporace svěřena působnost kontrolovat, zda je uzavření smlouvy ve střetu zájmů v souladu se zájmy obchodní korporace, a (případně) uzavření zakázat, bezpochyby může tento orgán sám zvážit, zda mu neúplný návrh smlouvy k posouzení postačuje.

Výjimečně může být shora uvedený účel § 55 z. o. k. naplněn též tím, že jednatel společnosti s ručením omezeným seznámí s obsahem zamýšlené smlouvy všechny společníky, kteří s jeho záměrem uzavřít tuto smlouvu se společností vyjádří souhlas, anebo tento záměr alespoň vezmou na vědomí s tím, že se vzdávají práva na projednání této záležitosti (a na případné vyslovení zákazu uzavřít smlouvu) valnou hromadou.

BŘEZEN 2023

Rozhodčí komise spolku

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2023, sp. zn. 27 Cdo 3737/2021

rozhodčí komise spolku, přezkum rozhodnutí, nicotnost ustanovení stanov

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud ve vybraném usnesení za březen posuzoval rozhodnutí Sboru rozhodců Fotbalové asociace České republiky. Jeden z členů FAČR se u Sboru rozhodců domáhal uložení povinnosti jednomu z fotbalových týmů, který byl členem tohoto spolku, zaplatit mu dlužnou částku. Zatímco Sbor rozhodců mu jeho právo přiznal, odvolací senát Sboru rozhodců toto rozhodnutí změnil a návrh zamítl. Rozhodnutí odvolacího orgánu pak dovolatel napadl pro neplatnost rozhodčího nálezů u soudu.

Obecné soudy uzavřely, že rozhodnutí Sboru rozhodců mj. není rozhodčím nálezem, jelikož se nejedná o rozhodčí komisi spolku v kontextu občanského zákoníku. A ačkoliv má být v nějakých ohledech rozhodnutí vykonatelné (jako exekuční titul), dle jejich názoru není možné jeho správnost přezkoumat v rámci soudní soustavy.

Nejvyšší soud připomněl, že rozhodčí komise je jedním z fakultativně zřizovaných orgánů spolku. Specifikum tohoto orgánu spočívá v tom, že jeho rozhodnutí má účinky pravomocného rozhodnutí soudu, a tím pádem je i soudně vykonatelné.

V tomto případě:

- Pokud je nějakému orgánu spolku přiznána pravomoc vydávat rozhodnutí s účinky pravomocného soudního rozhodnutí, je nutné mít možnost jeho správnost i soudně přezkoumat (obdobně jako rozhodčí nález).
- To znamená, že se na taková rozhodnutí vztahují i zákonná procesní pravidla, a nic na tom nezmění ani odlišná úprava v základacích dokumentech spolku, jelikož taková úprava není přípustná.

V rámci soudního řízení byla namítána i podjatost (a to jak ze světa advokátního, tak soudního). V rámci dovolacího řízení byla přezkoumána pouze potenciální podjatost soudce odvolacího soudu, který je zároveň osobou zainteresovanou v orgánech FAČR. Nejvyšší soud v této oblasti vyjádřil svůj názor, že funkce soudce není slučitelná s členstvím v orgánu spolku, který vydává rozhodnutí s účinky soudních rozhodnutí (rozhodčí nálezy). Podjatost soudce byla shledána však i z jiných důvodů.

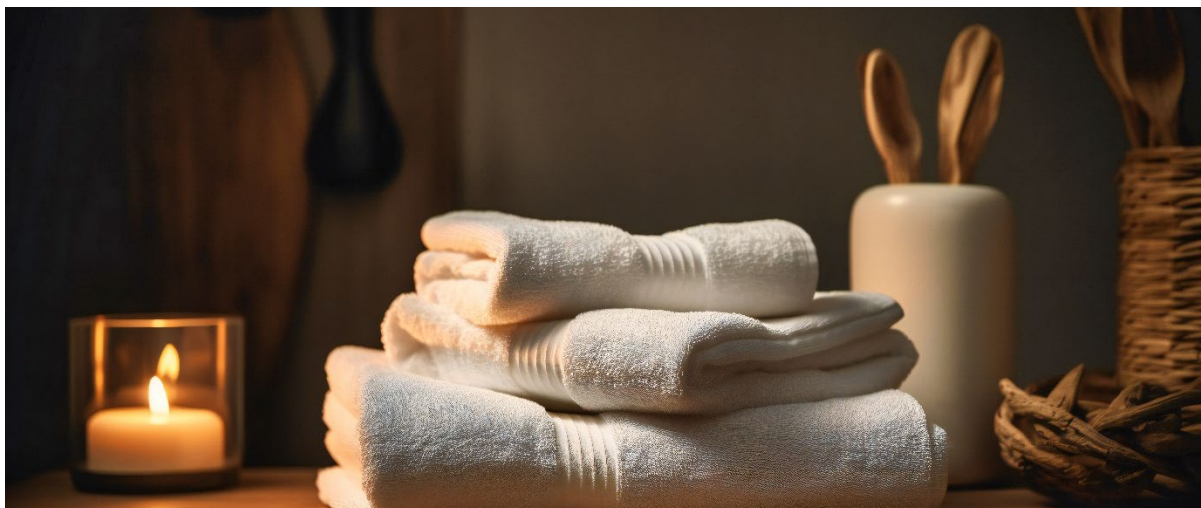
Vybraná právní věta | Stanovami zřízenému orgánu (rozhodčí komisi) lze svěřit do působnosti rozhodování o majetkových sporech náležejících do spolkové samosprávy. Rozhodnutí tohoto orgánu jsou závazná a neměnitelná (tj. mají účinky pravomocného rozhodnutí). Přezkum těchto rozhodnutí tak podléhá režimu řízení o zrušení rozhodčího nálezů soudem a zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí.

Ustanovení stanov, která zakládají takovýto orgán (rozhodčí komisi) a zároveň neumožňují přezkum rozhodnutí ustanovené rozhodčí komise v režimu zákona o rozhodčím řízení, odporuje donucujícím ustanovením zákona a nevyvolává zamýšlené právní účinky.

DUBEN 2023

Provádění pokynů

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2023, sp. zn. 27 Cdo 238/2022

[pokyn do obchodního vedení, péče řádného hospodáře](#)

Krátký komentář H&P | Dubnové rozhodnutí není svým závěrem tolik převratné jako jiná vybraná rozhodnutí. Odehrává se v něm však velmi častý příběh ze života člena statutárního orgánu. Ke všemu došlo v městské firmě technických služeb na Olomoucku.

Tam noví členové statutárního orgánu podali žalobu na náhradu újmy spočívající v domnělé škodě ve výši desítek milionů korun za investici do wellness vybavení, které se mělo ukázat jako prodělečné, s tím, že si žalovaní členové statutárního orgánu neopatřili dostatek informací pro takovou investici.

Obrana žalovaných byla snadná – jediný akcionář nám řekl, abychom tuto investici učinili. Taková obrana by byla zásadně spíše neúčinná, jelikož statutární orgán je odpovědný za obchodní vedení a není zásadně oprávněn do něj přijímat pokyny od kohokoliv.

Tento případ byl však odlišný v tom, že si o tzv. pokyn do obchodního vedení společnost (resp. členové statutárního orgánu) sama požádala. Za těchto okolností, prováděli-li členové představenstva pokyn od akcionáře, nejednali nutně v rozporu s péčí řádného hospodáře.

K tomu, aby představenstvo mohlo provést pokyn do obchodního vedení, o který žádá, však musí s péčí řádného hospodáře:

- svolat valnou hromadu, pokud nerozhoduje jediný akcionář;
- konkrétně formulovat návrh usnesení pro nejvyšší orgán a jeho zdůvodnění;
- důsledně poskytnout všechny informace pro rozhodování nejvyššího orgánu a ideálně připojit i své hodnocení (nejlépe vč. toho, zda některá varianta může společnosti způsobit újmu či být jinak nevýhodná).

Alternativy by pak měly být výhodnější pro společnost obdobné. Pokud pak takový pokyn představenstvo provede, nemusí být statutární orgán odpovědný za případnou újmu společnosti, jako tomu bylo v probíraném případě technických služeb.

Vybraná právní věta | Užitím argumentace *a minori ad maius* tak může statutární orgán požádat o udělení pokynu jak v oblasti obchodního vedení, tak i v oblasti strategického řízení.

Jestliže jediný akcionář za těchto okolností pokyn dle § 51 odst. 2 z. o. k. udělil a představenstvo investici následně (za podmínek obsažených v informacích poskytnutých jedinému akcionáři) realizovalo, je závěr odvolacího soudu, podle něhož žalovaní při rozhodnutí o realizaci investice nejednali v rozporu s péčí řádného hospodáře, co do výsledku v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu.

KVĚTEN 2023

Živnostenské podnikání unijní osoby

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 2 As 193/2022

živnostenské oprávnění, právnická osoba, odštěpný závod

Krátký komentář H&P | Květnový judikát nebyl zcela výjimečně vydán Nejvyšším soudem, ale jedná se o rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. I tam je nutné hledat rozhodnutí s dopadem do obchodní praxe – v tomto případě konkrétně praxe živnostenské.

Napříč živnostenskými úřady se jako podmínka pro možnost výkonu trvalého živnostenského podnikání rozvinul zvyk požadovat po zahraničních osobách zřízení odštěpného závodu na území České republiky a doložení právního důvodu užívání prostor. Po první judikatorní vlně ve věci UBER (9 A 49/2019) z pera Městského soudu v Praze měl nyní prostor vyjádřit se i Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti pražského magistrátu v této odlišné věci.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem Městského soudu v Praze. Podle tohoto závěru ze živnostenského zákona ani jiných předpisů neplatí, že by právnická osoba sídlící v jiném členském státě Evropské unie byla povinna pro účely získání živnostenského oprávnění zapsat sebe nebo svůj odštěpný závod do obchodního rejstříku. Tato povinnost může toliko platit pro osoby sídlící mimo Evropskou unii.

Ohlašující osoba samozřejmě musí splnit podmínky pro ohlášení živnosti dle živnostenského zákona (§ 45 a násl. ŽZ). Pokud podle živnostenského zákona musí zahraniční právnická osoba uvést označení a adresu umístění odštěpného závodu v České republice, pak se tato povinnost nicméně vztahuje pouze na právnické osoby, které odštěpný závod zřídily.

Úřady dovozená povinnost unijní právnické osoby zřídit odštěpný závod – jako nutná podmínka pro obdržení živnostenského oprávnění – představuje dle názoru Nejvyššího správního soudu nepřipustně rozšiřující požadavek. Po právnické osobě nelze důvodně požadovat, aby účelově a bez vlastní svobodné vůle zakládala odštěpný závod v tuzemsku výlučně za účelem uvedení takového údaje v ohlášení živnosti.

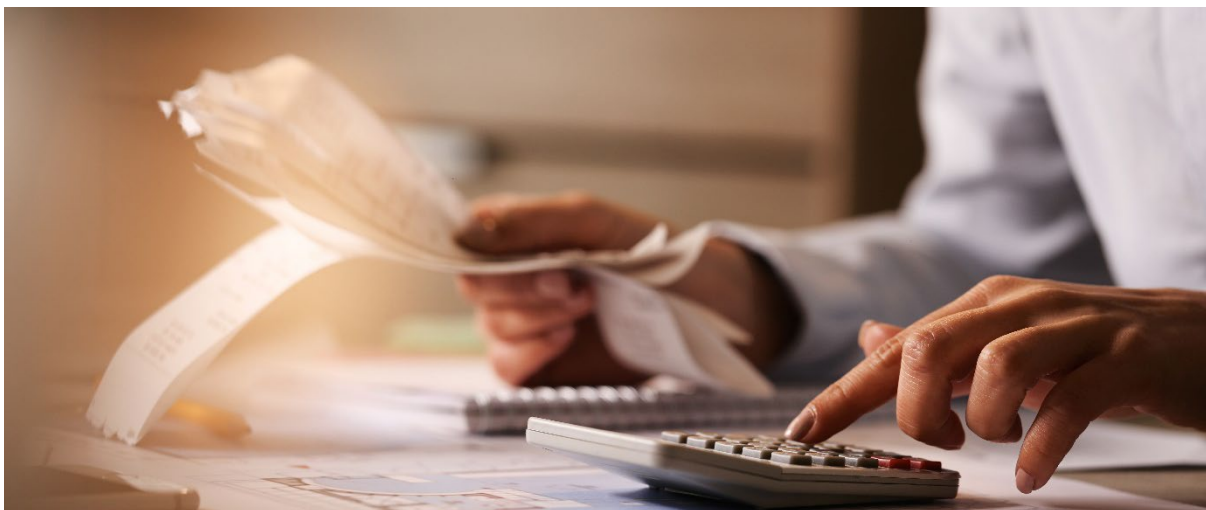
Vybraná právní věta | Živnostenský zákon dostatečně jasně nerozlišuje mezi zahraniční právnickou osobou se sídlem v EU a se sídlem v třetí zemi. NSS za této situace souhlasí s právním názorem vyjádřeným v rozsudku č. j. 9 A 49/2019-75, že pokud je znění právního předpisu v této otázce nejasné, je povinností správních orgánů přinejmenším uplatnit domněnku *in favorem conventionis*. Z ní v dané souvislosti plyne, že v pochybnostech o podmínkách pro získání živnostenského oprávnění unijní právnické osoby je třeba sledovat výklad podaný orgány EU, resp. znění primárního unijního práva a relevantní judikaturu Soudního dvora. Z nich povinnost unijní právnické osoby živnostensky podnikat prostřednictvím odštěpného závodu nevyplývá. Jak uvádí bod 14 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 14. 6. 2017, č. 2017/1132, o některých aspektech práva obchodních společností, zřízení pobočky je pouze jednou z možností, které společnosti mají při výkonu svého práva usazování v jiném členském státě. Povinnost zřídit pobočku neplatí ani z judikatury Soudního dvora, kterou citoval stěžovatel. Zmíněné rozsudky nanejvýš obecně zmiňují možnost usazení prostřednictvím pobočky.

Nadále platí požadavek, aby zahraniční právnická osoba, která chce na území ČR podnikat prostřednictvím živnostenského oprávnění, a to nikoliv dočasně a příležitostně, ale trvale nebo alespoň na dlouhodobější stabilní bázi (tj. skrze usazení jako projev svobody podnikání v jiném členském státě EU), splnila zákonné podmínky provozování živnosti. Tyto subjekty musí respektovat právo státu, ve kterém svobodu usazování využívají. Se subjekty využívajícími práva usazení v jiném členském státě EU ale musí být nakládáno stejně jako s domovskými subjekty. Jednotlivé členské státy EU od nich mohou vyžadovat splnění stejných podmínek, jaké požadují pro zahájení hospodářské aktivity po vlastních subjektech. Předpokladem pro získání živnostenského oprávnění je tak dodržení postupu ohlašování živnosti upraveného v § 45 a násl. živnostenského zákona. Podle § 45 odst. 3 písm. c) živnostenského zákona zahraniční právnická osoba uvede označení a adresu umístění odštěpného závodu v ČR. Tato povinnost se nicméně vztahuje pouze na právnické osoby, které odštěpný závod zřídily. Správními orgány dovozená povinnost unijní právnické osoby zřídit odštěpný závod – jako nutná podmínka pro obdržení živnostenského oprávnění – představuje nepřipustně rozšiřující požadavek. Po právnické osobě nelze důvodně požadovat, aby účelově a bez vlastní svobodné vůle zakládala odštěpný závod v tuzemsku výlučně za účelem uvedení takového údaje v ohlášení živnosti. Přesně v takové situaci se ocitá žalobkyně v nyní posuzované věci. Zjevně totiž nehodlá odštěpný závod zřídit, o čemž svědčí její nevole v ČR „cokoliv zřídit“. Jak ale konstatoval městský soud, s jehož závěry se NSS ztotožňuje, žalobkyně není povinna tento krok činit.

ČERVEN 2023

Běh promlčecí lhůty

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2023, sp. zn. 31 Cdo 3125/2022

splnění dluhu, faktura, počátek promlčecí lhůty

Krátký komentář H&P | Červnový judikát je sice méně korporační, ale rozhodně ne méně důležitý. Jedná se o rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu zaměřené na veledůležitou otázku běhu promlčecí lhůty u běžné pohledávky (v tomto případě z příkazní smlouvy). V daném případě šlo o relativně standardní nastavení příkazního vztahu.

Jedna strana se zavázala vykonat konkrétní činnost pro příkazce s tím, že průběžně při splnění určitých fází daného projektu vzniklo příkazníkovi právo požadovat úhradu domluvené odměny a možnost vystavit fakturu s 14denní splatností.

Dlužník odmítl zaplatit odměnu mj. kvůli tvrzeným pochybením věřitele. Po podání žaloby nakonec dlužník vnesl námitku promlčení, čímž se otevřel mezi stranami spor o to, od kdy začíná promlčecí lhůta pro uplatnění odměny běžet. Zatímco jedna strana uváděla, že promlčecí lhůta běží od okamžiku, kdy příkazník mohl poprvé u příkazce uplatnit právo na odměnu, druhá strana tvrdila, že začala běžet až po uplynutí 14 dní od vystavení faktury, tedy od okamžiku, kdy se měla dle smlouvy stát pohledávka splatnou.

Nejvyšší soud se přiklonil k první variantě. Uvedl, že vznikne-li věřiteli podle smlouvy právo požadovat úhradu dohodnuté ceny, přičemž doba, kdy má dlužník splnit dluh, je ve smlouvě stanovena jen tak, že podkladem je faktura vystavená věřitelem, pak jde o situaci, kdy si strany neujednaly, kdy má dlužník splnit dluh, a kdy je určení doby splnění dluhu ponecháno na vůli věřitele. Ten může určit dobu splnění dluhu tím, že požádá o jeho zaplacení „ihned“ poté, co mu vznikne právo požadovat úhradu dohodnuté ceny plnění, a dlužník je povinen splnit dluh ve lhůtě „bez zbytečného odkladu“ počítané od této žádosti.

To je zcela zásadní závěr, jelikož v takovém případě začíná promlčecí lhůta běžet již okamžikem, kdy se věřitel mohl dozvědět, že má právo určit dobu splnění dluhu (tedy že může dlužníka vyzvat k plnění například vystavením faktury, ale i běžnou výzvou k plnění). V daném případě tak pohledávka byla skutečně promlčena. Věřitel totiž poskytl plnění mnohem dříve, než zvládl vystavit fakturu, a tříletá promlčecí lhůta tak zcela uběhla.

Vybraná právní věta | Velký senát tudíž uzavírá (shrnuje), že vznikne-li věřiteli podle smlouvy právo požadovat úhradu dohodnuté ceny plnění, přičemž doba, kdy má dlužník splnit dluh, je ve smlouvě stanovena jen tak, že podkladem pro úhradu dohodnuté ceny plnění je faktura vystavená věřitelem, jejíž splatnost se sjednává v délce 14 dnů od jejího doručení dlužníkovi, pak jde ve smyslu § 1958 odst. 2 o. z. o situaci, kdy si strany neujednaly, kdy má dlužník splnit dluh, a kdy určení doby splnění dluhu je ponecháno na vůli věřitele. Ten může určit dobu splnění dluhu tím, že požádá o jeho zaplacení „ihned“ poté, co mu vznikne právo požadovat úhradu dohodnuté ceny plnění, a dlužník je povinen splnit dluh ve lhůtě „bez zbytečného odkladu“ počítané od této žádosti. Marrým uplynutím této lhůty se peněžitý dluh stává splatným (dospělým).

Okolnostmi rozhodnými pro počátek běhu promlčecí lhůty jsou v takovém případě ve smyslu § 619 odst. 2 o. z. okolnosti, z nichž se věřitel dozvěděl (nebo dozvědět měl a mohl), že mu vzniklo právo určit dobu splnění dluhu. Ode dne, kdy se věřitel dozvěděl (nebo dozvědět měl a mohl), že mu vzniklo právo určit dobu splnění dluhu (právo „ihned“ požádat o zaplacení dluhu), začíná běžet tříletá subjektivní promlčecí lhůta dle § 629 odst. 1 o. z.

ČERVENEC 2023

Změny funkčního období

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1915/2022
& usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2023, sp. zn. 27 Cdo 2554/2022

změny funkčního období, souhlas člena voleného orgánu, dispozitivita zákona

Krátký komentář H&P | V červenci jsme představovali rovnou dvojici judikátů na stejné téma. Konkrétně Nejvyšší soud vyjasnil sporné situace, které vznikaly změnou funkčního období členů volených orgánů ve stanovách. V takových případech často nebylo jasné, zda tyto změny prodlužují nebo zkracují funkční období také již zvoleným členům volených orgánů (např. členům představenstva). Zároveň došlo i k zodpovězení otázky, zda funkční období členů představenstva může být časově neomezené.

PRODLOUŽENÍ FUNKČNÍHO OBDOBÍ

V prvním případě (27 Cdo 1915/2022) došlo ke změně pětiletého funkčního období člena představenstva na období časově neomezené (tedy na dobu neurčitou; dokud valná hromada člena neodvolá, nebo on neodstoupí apod.). Rejstříkový soud konstatoval, že taková změna nemá účinky pro již zvoleného člena představenstva, a jemu tudíž funkce zanikla uplynutím 5 let.

Nejvyšší soud k uvedené situaci uvedl, že mění-li se stanovy rozhodnutím valné hromady, je změna stanov, spočívající v prodloužení funkčního období členů volených orgánů, vůči stávajícím i budoucím členům účinná zásadně okamžikem účinnosti daného rozhodnutí (tedy typicky jeho přijetím). Taková změna však platí i pro již zvolené členy pouze tehdy, pokud s ní vyjádří souhlas (třeba konkludentně tak, že funkci budou dál vykonávat).

ZKRÁCENÍ FUNKČNÍHO OBDOBÍ

Nejvyšší soud měl příležitost vyjádřit se v rozhodnutí vydaném hned následující den i k opačné situaci (27 Cdo 2554/2022). Závěry pro tento krok se odlišují pouze mírně. Platí totiž, že mění-li se stanovy rozhodnutím valné hromady, je změna stanov, spočívající ve zkrácení funkčního období členů volených valnou hromadou (či jiným orgánem, jež k tomu opravňuje stanovy), vůči stávajícím i budoucím členům volených orgánů společnosti účinná zásadně okamžikem, kdy o ní valná hromada rozhodla, není-li v rozhodnutí uvedeno jinak (či ve stanovách nebo v zákoně – taková možnost modifikace platí pochopitelně jak pro případ zkrácení, tak i prodloužení funkčního období).

Nelze však rozhodnout o zkrácení funkčního období retroaktivně. Pokud by zkrácení období vyšlo tak, že by již funkce stávajícího člena měla v minulosti zaniknout, zanikne až okamžikem účinnosti rozhodnutí. Oproti prodloužení funkčního období se k tomuto kroku pochopitelně nevyžaduje souhlas daného člena.

ČASOVĚ NEOMEZENÉ FUNKČNÍ OBDOBÍ

Nejvyšší soud nakonec taktéž uvedl, že neshledává důvod, pro který by nebylo možné určit časově neomezenou délku funkčního období. Ve stanovách lze tedy funkční období stanovit i na dobu neurčitou.

Vybraná právní věta | Rozhodnutí valné hromady společnosti o prodloužení funkčního období statutárního orgánu je účinné vůči současným i budoucím členům statutárního orgánu. Člen voleného orgánu, kterého se týká změna stanov prodlužující funkční období tohoto statutárního orgánu, musí projevit souhlas (alespoň konkludentní), aby tato změna byla vůči němu účinná. (27 Cdo 1915/2022)

Rozhodnutí valné hromady společnosti o zkrácení funkčního období statutárního orgánu je účinné vůči současným i budoucím členům statutárního orgánu. Členovi, jemuž zanikla funkce v důsledku zkrácení funkčního období, tak zanikla funkce až účinností usnesení valné hromady, která tak rozhodla, nikoliv retroaktivně v době, kdy mu podle nového znění stanov zaniknout měla. (27 Cdo 2554/2022)

Společnost si může ve stanovách stanovit funkční období člena voleného orgánu na dobu neurčitou (27 Cdo 1915/2022).

SRPEN 2023

Kapitálové fondy

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 27 Cdo 948/2022

kapitálové fondy, účelově (ne)vázané fondy, nicotnost usnesení valné hromady

Krátký komentář H&P | Judikatorní léto bylo uzavřeno rozhodnutím Nejvyššího soudu o tzv. kapitálových fondech souvisejících s rozdělováním zisku. V tomto případě měla akciová společnost ve stanovách následující úpravu:

1. O rozdělování zisku společnosti rozhoduje valná hromada na návrh představenstva, který přezkoumává dozorčí rada.
2. Zisk společnosti, dosažený v účetním období, použije společnost nejprve ke splnění daňových povinností stanovených obecně závaznými právními předpisy, poté k doplnění dalších fondů zřízených představenstvem dle těchto stanov a k dalším účelům schváleným valnou hromadou. Zbývající část zisku lze použít k rozdělení na podíl na zisku.
3. Valná hromada může rozhodnout, že část zisku, jež není účelově vázána, bude použita ke zvýšení základního kapitálu společnosti, nebo bude ponechána jako nerozdělený zisk.

Nejvyšší soud uvedl, že tato úprava stanov zakládá tzv. účelově vázaný fond. Na jejich adresu uvedl, že hodlá-li společnost zřizovat obdobné účelově vázané fondy, do kterých bude povinně rozdělován zisk, musí ve stanovách upravit alespoň výši, do jaké budou plněny, jakož i účel, ke kterému mají být fondy použity. Pokud tyto specifikace stanovy neurčují, není úprava ve stanovách pro akcionáře závazná (je zdánlivá).

Taková chybějící úprava by totiž dle Nejvyššího soudu znamenala faktické přesunutí působnosti rozhodování o rozdělení zisku na statutární orgán, a valná hromada by tak přišla o možnost rozhodnout, jak se ziskem naloží. Naopak úprava bez výše uvedených podmínek bude možná, pokud nebudou kapitálové fondy účelově vázány – to znamená, že i po zřízení takových fondů a jejich tvorbě bude nadále jejich obsah rozdělitelný jako zisk mezi společníky.

Pokud tak máte různé sociální, investiční a rezervní fondy, je namístě zbystřit.

Vybraná právní věta | Hodlá-li akciová společnost ve stanovách zřídit účelově vázané fondy tvořené ze zisku (do nichž je zisk povinně přidělován), musí stanovy společnosti upravit alespoň výši, do jaké budou tyto fondy naplňovány, nebo určit, jak velká část zisku do nich bude přidělována, jakož i konkretizovat účel, k němuž mají být prostředky z fondu použity (např. zda z fondů mohou být poskytována plnění osobám odlišným od akcionářů společnosti).

Určují-li stanovy (jako je tomu v projednávané věci), že zisk je přidělován do účelově vázaných fondů, avšak neupravují, do jaké výše má být zisk do fondů přidělován, není takové ujednání pro valnou hromadu při rozdělování zisku závazné (usnesení valné hromady nebude trpět vadou, nepřidělí-li zisk do těchto fondů).

Názor odvolacího soudu, podle kterého jsou „nicotné“ stanovy společnosti v rozsahu, v němž přenechávají určení pravidel pro tvorbu stanovami zřízených účelově vázaných fondů, do nichž je povinně přidělován zisk, na rozhodnutí představenstva, tak je – ač neobratně formulován – ve výsledku správný.

ZÁŘÍ 2023

Střety zájmů

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2023, sp. zn. 27 Cdo 3160/2022

jednání ve střetu zájmů, povinné informování, neformální postup

Krátký komentář H&P | Podzim byl ve výběru judikátů zahájen staronovým tématem posledních dvou let – střety zájmů. Velmi zjednodušeně připomínáme, že v zákonem definovaných případech se člen voleného orgánu může dostat do střetu zájmů, který je povinen oznámit typicky statutárnímu a/nebo kontrolnímu orgánu, případně valné hromadě. Pokud tak neučiní, následkem může být až to, že společnost není jednáním člena voleného orgánu v neoznámeném střetu zájmů vázaná.

Nejvyšší soud na začátku letošního roku (viz výběr za únor) postupně ostré hrany pravidel o střetu zájmů otupoval. Nejprve uvedl, že ne vždy je nutné pro oznámení existujícího střetu zájmů svolávat valnou hromadu společnosti. V některých (dle soudu výjimečných) případech může být smysl zákona naplněn i tak, že člen voleného orgánu seznámí s obsahem zamýšleného právního jednání všechny společníky, kteří s jeho záměrem uzavřít tuto smlouvu se společností vyjádří souhlas, anebo tento záměr alespoň vezmou na vědomí s tím, že se vzdávají práva na projednání této záležitosti (a na případné vyslovení zákazu uzavřít smlouvu) valnou hromadou.

V projednávané věci jeden z jednatelů (a současně jeden ze dvou společníků) uzavíral se společností bezúročnou smlouvu o zápůjčce. Druhého společníka seznámil (neformálně) s výší zápůjčky a tento druhý společník byl se záměrem smlouvu uzavřít tedy srozuměn. Nejvyšší soud pak uvedl, že takový standard notifikace je z hlediska pravidel o střetu zájmů dostačující, jelikož druhý společník nepožadoval po žalobci svolání valné hromady (nebo předložení celé smlouvy o zápůjčce). V tomto případě se tedy nevyžadoval od druhého společníka ani souhlas ani vzdání se „práva na svolání valné hromady“, jak bylo řečeno mj. v únorovém rozhodnutí.

Již při rozboru dřívějšího rozhodnutí jsme k jeho závěrům byli lehce skeptičtí, respektive jsme k nim (a související argumentaci) měli mnoho dodatečných otázek. Nyní se požadavek na plnění notifikační povinnosti při střetu zájmů opět trochu posunul. Z režimu požadavku Nejvyššího soudu, že společník musí vyjádřit souhlas/vzdát se práva na svolání valné hromady, došlo zřejmě k posunu do režimu byl seznámen/nepožadoval svolání, což jsou z hlediska požadované aktivity společníků, kterým se oznamuje střet zájmů, pochopitelně zásadní rozdíly. Pravděpodobně (!) tak dochází k dalšímu postupnému uvolnění šroubů přísnosti pravidel o střetu zájmů. To je vzhledem ke zcela zásadním následkům nesplnění procesu informování o střetu zájmů pochopitelně vítaný postup – jednatel totiž mohl svoje povinnosti nesplnit také pouze z důvodu, že jeho povinnosti nejsou dostatečně přesné a srozumitelně popsány.

Vybraná právní věta | Účel § 55 z. o. k. (kterým je ochrana zájmů obchodní korporace, jež mohou být dotčeny uzavíranou smlouvou, na jejíž druhé straně stojí člen voleného orgánu) může být výjimečně naplněn též tím, že jednatel společnosti s ručením omezeným seznámí s obsahem zamýšlené smlouvy všechny společníky, kteří s jeho záměrem uzavřít tuto smlouvu se společností vyjádří souhlas, anebo tento záměr alespoň vezmou na vědomí s tím, že se vzdávají práva na projednání této záležitosti (a na případné vyslovení zákazu uzavřít smlouvu) valnou hromadou.

V poměrech projednávané věci soudy skutkově uzavřely, že žalobce (jako jednatel a jeden ze společníků dovolatelky) informoval jediného zbývajícího společníka dovolatelky o svém záměru uzavřít s dovolatelkou (bezúročnou) smlouvu o zápůjčce, seznámil ho s výší zápůjčky a zbývajícím společníkem dovolatelky byl s tímto záměrem srozuměn a nepožadoval po žalobci svolání valné hromady ani předložení návrhu smlouvy o zápůjčce.

ŘÍJEN 2023

Reflexní újma

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2023, sp. zn. 27 Cdo 3333/2022

reflexní újma, odvozená újma, újma způsobená společníkovi

Krátký komentář H&P | Říjnové rozhodnutí se zabývalo tzv. reflexní újмой. Skutkový stav byl relativně složitý, proto jej mírně zjednodušíme pro potřeby tohoto textu.

V daném případě se nabyvatel podílu v s.r.o. domáhal ve svůj prospěch náhrady újmy způsobené této s.r.o. Újma měla být této s.r.o. způsobena porušením smluvní povinnosti jedné ze stran smlouvy o koupi dluhopisů. Zatímco běžně by se způsobené náhrady újmy domáhala přímo společnost, zde se jí domáhal nabyvatel podílu v ní. Takový postup vychází z jednoduché logiky – škoda způsobená společností se projeví i snížením hodnoty podílu společníka ve společnosti (v podobě tzv. reflexní újmy) a společník-nabyvatel podílu tak žádal nahrazení újmy, kterou ve svém majetku pociťoval, přímo pro sebe.

Žalobce dovozoval své oprávnění z obecného pravidla deliktního práva, které uvádí, že poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit. Nejvyšší soud tak identifikoval relevantní dovolací otázku tak, zda se dle tohoto ustanovení může společník domáhat náhrady reflexní újmy (popsané výše) pro sebe „namísto“ pro společnost.

Nejvyšší soud připomněl, že tato reflexní újma je odvozena od újmy hlavní způsobené přímo společností. Platí přitom, že pokud je újma na majetku společnosti nahrazena, je odstraněna i škoda způsobená jejím společníkům v důsledku snížení hodnoty jejich podílů.

Pokud by tak žalobou vůči jednatelům, kteří společnosti způsobili škodu, došlo k nahrazení újmy společnosti, společník po nich již nemůže pro sebe nahrazení reflexní újmy žádat. To platí i v případě, kdy újmu nezpůsobil přímo jednatel dané společnosti, ale osoba třetí. V takovém případě je společník chráněn povinností jednatelů společnosti danou škodu za společnost po škůdci vymáhat. Neučiní-li tak, může společník žalovat jednatele na náhradu újmy, ale opět ve prospěch společnosti, nikoliv pro sebe samotného. Pak se uplatní stejná logika – pokud takovou žalobou za společnost dojde i k navrácení hodnoty podílů společníků, reflexní újmu sami pro sebe již žádat nemohou.

V daném případě pak Nejvyšší soud uzavřel, že pokud takové právo nemá společník společnosti, nemá jej ani kdokoli v dalších ve vyšších úrovních majetkové struktury dané společnosti (tedy společník společníka apod.).

Vybraná právní věta | Skutečná škoda způsobená společností (v jejímž důsledku se sníží čistý obchodní majetek společnosti) se projeví i snížením hodnoty podílů ve společnosti – společníci v jejím důsledku utrpí škodu. Tato škoda (označovaná též jako tzv. reflexní škoda) je svou povahou odvozená od škody vzniklé na majetku společnosti. Její existence je závislá na existenci škody na majetku společnosti.

Je-li škoda vzniklá na majetku společnosti nahrazena, je odstraněna i škoda způsobená jejím společníkům v důsledku snížení hodnoty jejich podílů.

Jednatelé společnosti s ručením omezeným odpovídají společnosti za škodu, kterou jí způsobí porušením povinností při výkonu funkce. Nahrazením škody, kterou společnost způsobili jednatelé porušením svých povinností při výkonu funkce, dojde i k nahrazení odvozené škody na podílech společníků.

Je-li (může-li být) náhradou škody způsobené společností odstraněna i škoda odvozeně vzniklá v důsledku porušení povinností jednatelů při výkonu funkce společníkům na jejich podílech, nemá společník právo domáhat se vůči jednatelům náhrady (odvozené) škody na svém podílu; odstranění této újmy se může domoci tím, že jménem společnosti uplatní (její) nárok na náhradu škody.

LISTOPAD 2023

Náhrada újmy

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2023, sp. zn. 27 Cdo 446/2023

formální výkon funkce člena statutárního orgánu, způsobení újmy, generální plná moc

Krátký komentář H&P | Podzim jsme uzavírali dalším rozhodnutím k náhradě újmy, kterou způsobili členové statutárního orgánu. Pro předmět řízení byla významná letitá smlouva o zápůjčce, ve které se poškozená společnost (aktuálně v insolvenční) zavázala poskytnout jiné společnosti zápůjčku ve výši 21 mil. Kč. Představenstvo poškozené společnosti k výkonu své funkce přistoupilo tak, že udělilo vybrané osobě generální plnou moc (o těch zase jindy) v zásadě ke všem úkonům za společnost se všemi třetími osobami. Takto zmocněná osoba pak uzavřela zmíněnou zápůjčku tak, že peníze z ní čerpala s ní spřízněná společnost, za kterou smlouvu o zápůjčce podepsala stejná osoba – zmocněnec.

Ze společnosti bylo na tuto smlouvu plněno více než 13 mil. Kč a prostředky jí nikdy nebyly vráceny. Představenstvo se pak za poškozenou společnost nahrazení způsobené újmy úspěšně nedomáhalo a vybraného zmocněnce nekontrolovalo.

Oba soudy nižší instance na takto postaveném skutkovém základu nakonec uzavřely, že není dána příčinná souvislost mezi jednáním představenstva a vznikem újmy společnosti, jelikož společnosti vznikla újma až okamžikem nevrácení prostředků, nikoliv nedostatečnou kontrolou zmocněnce. Před uplynutím promlčecí doby nadto přešlo oprávnění pohledávku vymáhat na likvidátorku společnosti.

Nejvyšší soud připomněl, že škoda spočívající v nedobytnosti pohledávky pro její promlčení nevzniká již uplynutím promlčecí doby, nýbrž okamžikem, kdy je vzhledem k okolnostem případu nepochybné, že dlužník dobrovolně plnit odmítá a neuspokojená pohledávka je soudně nevymahatelná (bez ohledu na to, zda o ní probíhá soudní řízení). Pokud je jednání představenstva poškozené společnosti alespoň jednou z příčin vzniku škody spočívající v nedobytnosti pohledávky, je příčinná souvislost mezi jeho jednáním a vznikem újmy dána.

Nejvyšší soud uzavřel, že pokud by členové představenstva nevykonávali svoji funkci toliko formálně a pokud by pravidelně a řádně kontrolovali, jak zmocněnec vykonává svoji činnost, kterou na něj delegovali, museli by o výplatě peněz z poškozené společnosti vědět. Zároveň by museli vědět, že smlouva o zápůjčce je absolutně neplatná, a ještě před promlčením pohledávky na vrácení těchto peněz by o jejich navrácení usilovali. O existenci pohledávky na vrácení 13 mil. Kč navíc měli informovat likvidátorku po jejím nástupu do funkce.

Na tom nic nemění fakt, že jednání členů představenstva v rozporu s péčí řádného hospodáře bylo jen jednou z příčin vzniku škody a že je nutné zvážit též další příčiny.

Vybraná právní věta | Odpovědnost za škodu je založena na současném splnění tří předpokladů, jimiž jsou protiprávní jednání (porušení právní povinnosti), vznik škody a příčinná souvislost (vztah příčiny a následku) mezi nimi.

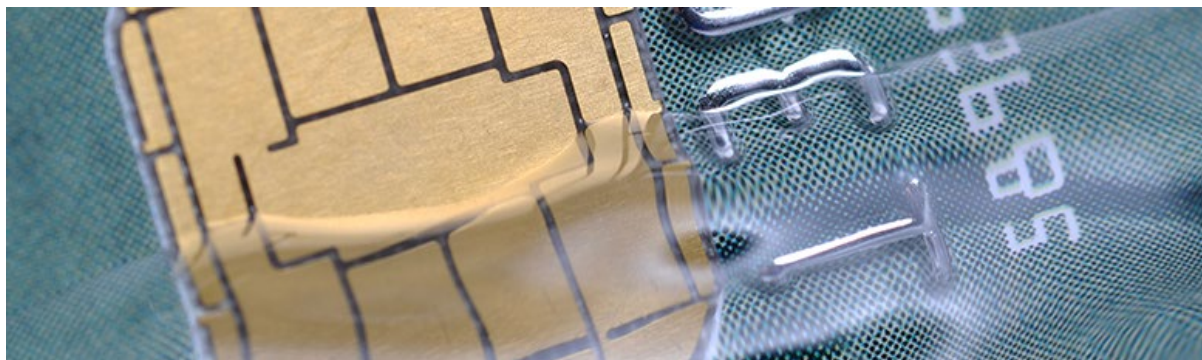
Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu se podává, že škoda spočívající v nedobytnosti pohledávky pro její promlčení nevzniká již uplynutím promlčecí doby, nýbrž okamžikem, kdy je vzhledem k okolnostem případu nepochybné, že dlužník dobrovolně plnit odmítá a neuspokojená pohledávka je soudně nevymahatelná, bez ohledu na to, zda o ní probíhá soudní řízení.

Nejvyšší soud pouze pro úplnost dodává, že na závěru o existenci příčinné souvislosti nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že jednání žalovaných v rozporu s péčí řádného hospodáře bylo jen jednou z příčin vzniku škody a že je nutné zvážit též další příčiny. Je proto nepodstatné, že povinnost řešit situaci vzniklou poskytnutím finančních prostředků (např. požadovat jejich vrácení či je vymáhat před uplynutím promlčecí doby u soudu) posléze tížila též likvidátorku a insolvenčního správce.

PROSINEC 2023

Vymáhání pohledávek

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2023, sp. zn. 27 Cdo 604/2023

náhrada újmy, kritéria pro úvahu o vymáhání pohledávky, péče řádného hospodáře

Krátký komentář H&P | Posledním rozhodnutím vybraným v roce 2023 je v podstatě volné pokračování k minulému měsíci. V rámci něj byla rozebrána judikatura Nejvyššího soudu, která shledala členy statutárního orgánu odpovědné za nevymáhání pohledávky společnosti a dále za neinformování nastoupivší likvidátorky společnosti o existenci pohledávky (odkaz naleznete v komentáři).

V reakci na toto dřívější rozhodnutí jsme vybrali související judikaturu, která vymezuje okolnosti, které by člen statutárního orgánu měl zohlednit, pokud se rozhoduje, zda konkrétní pohledávku společnosti vymáhat, nebo nikoliv.

Pro posouzení, zda bylo jednáno s péčí řádného hospodáře, je obecně, stejně jako v každém jiném případě, významný toliko proces rozhodování a úsilí daného člena ve funkci, nikoliv výsledek daného rozhodnutí. Posuzuje se tak obecně, zda člen statutárního orgánu jednal (mimo jiné) s potřebnými znalostmi, a tedy i informovaně. Tedy zda při konkrétním rozhodování využil rozumně dostupné (skutkové i právní) informační zdroje a na jejich základě pečlivě zvážil možné výhody i nevýhody existujících variant podnikatelského rozhodnutí. To vše se posuzuje z pohledu okamžiku před přijetím rozhodnutí, nikoliv pohledem generála po bitvě.

Ve vztahu k otázce, zda určitou pohledávku vymáhat, Nejvyšší soud v rozebíraném usnesení konkrétně uvedl, že člen statutárního orgánu správně zohlednil své zkušenosti s řešením předchozích obdobných situací v daném kontextu, jakož i doposud přijaté kroky společnosti ve vztahu k dlužníkovi. Člen statutárního orgánu taktéž velmi správně zhodnotil vymahatelnost dané pohledávky, náklady na její vymáhání a taktéž související bonitu dlužníka.

V tomto případě se statutární orgán rozhodl pohledávku za dlužníkem nevymáhat. V soudním řízení o náhradu újmy způsobené nevymáháním pohledávky pak bylo prokázáno, že při rozhodování jednali členové statutárního orgánu s péčí řádného hospodáře, jelikož dokázali doložit, že postupovali dle výše uvedených kritérií. K náhradě vzniklé újmy společnosti tak povinni nebyli i přesto, že pohledávku nevymáhali.

Vybraná právní věta | Aby dostál požadavku péče řádného hospodáře, je jednatel společnosti s ručením omezeným povinen jednat při výkonu své funkce (mimo jiné) s potřebnými znalostmi, a tedy i informovaně, tj. při konkrétním rozhodování využít rozumně dostupné (skutkové i právní) informační zdroje a na jejich základě pečlivě zvážit možné výhody i nevýhody (rozpoznatelná rizika) existujících variant podnikatelského rozhodnutí. Splnění této povinnosti je ovšem nezbytné posuzovat z pohledu ex ante, tj. prismatem skutečností, které jednatelem byly či při vynaložení příslušné péče (při využití dostupných informačních zdrojů) mohly a měly být známy v okamžiku, v němž dotčená podnikatelská rozhodnutí učinil. Rozhodnutí jednatele nelze posuzovat podle skutečností, které se udály či vyšly najevo teprve ex post, tj. poté, kdy bylo přezkoumávané podnikatelské rozhodnutí učiněno.

Odvolací soud (správně a v souladu s citovanou judikaturou) posuzoval všechny zjištěné okolnosti vytýkaného jednání žalované, a to z pohledu ex ante (vystíhaje se přístupu „generála po bitvě“, jemuž jsou známy důsledky přijatých rozhodnutí). Zohlednil zkušenosti žalované s řešením předchozích krizí na trhu cestovního ruchu v Rusku, jakož i další skutečnosti, zejména že žalovaná při snaze překonat obtíže spojené s další krizí na uvedeném trhu, k níž došlo v roce 2014, poskytla dlužnici vlastní finanční prostředky ve výši cca 5.000.000 Kč a přijala další adekvátní kroky ke snížení nákladů (propuštění části zaměstnanců, přestěhování do menších a levnějších prostor). Současně vzal v potaz, že při rozhodování o případném vymáhání pohledávky dlužnice za AVANTI Rusko bylo na místě zohlednit reálnou vymahatelnost této pohledávky s ohledem na bonitu dlužníka (k tomu srov. výslovně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4276/2009).

The background of the entire page is a light gray marbled pattern with dark, irregular veins and spots, resembling natural stone or marble.

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

www.havelpartners.cz